

NS-wandeling Meijendel

Den Haag-Wassenaar 13 km

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen meestal een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW). NS-wandeling Meijendel is **13 km** lang en volgt grotendeels het Nederlands Kustpad (LAW 5-2, Hoek van Holland-Den Oever/ Den Helder 233/242 km).

De eerste twee km volg je tevens het Marskramerpad (LAW 3, Bad Bentheim-Den Haag 372 km).

Vanaf station Den Haag Centraal wandel je direct het Haagse Bos in. Via Paleis Huis ten Bosch en Landgoed Clingendael gaat de route naar de duinen van Meijendel: niet alleen waterwingebied voor Den Haag en Leiden, maar ook waardevol natuurgebied. Bij het bezoekerscentrum verlaat je het Nederlands Kustpad om tot slot via de duinen naar de rand van Wassenaar te lopen.

Veel wandelplezier!

Heen- en terugreis

Station Den Haag Centraal (begin van de route) is per trein bereikbaar vanuit diverse richtingen: Gouda/ Utrecht/Amersfoort, Leiden/Haarlem/Amsterdam en Rotterdam/Dordrecht/Breda. Vanuit alle richtingen arriveren er meerdere treinen per uur.

De wandeling eindigt bij bushalte De Kieviet in Wassenaar, vanwaar buslijnen 43 en 44 (in 16 minuten) naar Den Haag Centraal rijden. Lijn 43 rijdt ook dagelijks 2x per uur (in 31 minuten) naar station Leiden.

Actuele vertrektijden zie www.ns.nl/reisplanner (ook bustijden).

Horeca

- In de omgeving van station Den Haag Centraal zijn diverse horecagelegenheden.
- Na 3 km kom je langs Chalet Ten Bosch, dagelijks geopend van 10-17 uur; www.chalettenbosch.nl.
- Na 4,5 km: Theeschenkerij IJgenweis Clingendael, open 10-17 uur van eind mrt.-eind okt. (exacte data: zie de site); www.ijgenweisclingendael.nl.
- Na circa 8 km: boerderij Meijendel (bij bezoekerscentrum) met theetuin, elke dag open 9-19 uur; www.meyendel.nl.
- Aan het eind van de route ligt Fletcher Hotel-Restaurant Auberge De Kieviet, hele jaar open; www.hoteldekieviet.nl.

Markering van de route

Deze route volgt de wit-rode markeringen van het Nederlands Kustpad. Aan het eind, vanaf de Abelen-top, waar je het Kustpad verlaat, is de route wit-rood gemarkeerd met NS-logo. Markeringen staan op

straatmeubilair, zoals een hek, lantaarnpaal of soms verfstrepen op een boom. Er is vooral daar gemarkeerd waar twijfel over de route kan ontstaan. Waar routebeschrijving en markering verschillen, volg je de markering. Tussentijdse veranderingen in het veld worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door ruim 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Zie www.wandelnet.nl

Meldpunt Routes

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons: www.meldpuntroutes.nl

Routebeschrijving

Ga aan het eind van het perron rechtsaf de stationshal in en verlaat het station aan het eind van de hal via uitgang Anna van Buerenplein. Steek dit plein over en ga aan het eind linksaf (Prinses Irenestraat). Na 100 m kom je uit op een drukke verkeersweg (Bezuidenhoutseweg).

Ga hier rechtsaf en loop 150 m langs de verkeersweg. Steek bij de voetgangerslichten twee wegen over en ga linksaf. Steek bij de voetgangerslichten de Bezuidenhoutseweg over en loop rechtdoor (Boslaan). Na 100 m ga je rechtsaf. Volg het voet-/fietspad door het Haagse Bos.

1. Het Haagse Bos

Het Haagse Bos, ook wel de groene long genoemd, verbindt de Haagse binnenstad met de landgoederen van Wassenaar. Omdat er vroeger veel wild leefde, was het een ideaal jachtdomein waar de graven van Holland zich konden uitleven. Vanaf 1820 werd het Haagse Bos omgevormd tot een park. Dankzij zorgvuldig beheer van Staatsbosbeheer

is het tegenwoordig nog steeds een aantrekkelijk groengebied met een gevarieerde flora.

— Circa 40 m voorbij eerste brug, op driesprong, rechts aanhouden. Bij de volgende driesprong weer rechts aanhouden. Steeds rechtdoor, zijpaden negeren, tot aan een verkeersweg. Deze drukke weg (Laan van NO-Indië) oversteken en voetpad langs vijver blijven volgen. Na 350 m, als het pad vlak voor het water eindigt, linksaf, een hoog bruggetje op. Direct daarna rechtsaf, pad langs vijver volgen. Even verder rechtsaf over het eerste bruggetje, daarna het eerste voetpad linksaf. Op viersprong rechtdoor, voetpad. Bij de gracht van Huis ten Bosch kom je uit op een fietspad, dat je in dezelfde richting volgt. De oprijlaan van Huis ten Bosch kruisen en het fietspad vervolgen tot aan de klinkerweg (Leidsestraatweg).

2. Huis ten Bosch

In de 17de eeuw liet stadhouder Frederik Hendrik een zomerverblijf in het Haagse Bos bouwen voor zijn echtgenote Amalia van Solms. Huis ten Bosch werd een sober huis in renaissancestijl, dat in 1734 werd voorzien van een barokke gevel (te zien vanaf het toegangshek). Willem V gaf het paleis een Aziatisch tintje door er een Chinese en Japanse kamer in aan te brengen. Tijdens de Franse overheersing verbleef Lodewijk Napoleon er, maar daarna werd het weinig gebruikt.

Pas in 1981 vestigde koningin Beatrix zich er met haar gezin. Ze woonde er tot 2014. De vijver van Huis ten Bosch heeft een legendarische betekenis gekregen, omdat prins Willem-Alexander er zijn vriendin Máxima tijdens het schaatsen ten huwelijk vroeg.

Begin 2019 is het paleis in gebruik genomen als woning voor koning Willem-Alexander en zijn gezin.

— Volg deze weg; aan je rechterhand passeer je appartementengebouw Chateau Bleu. De weg maakt een bocht naar links (*let op: het wit-rood gemarkeerde Marskramerpad gaat direct na de bocht rechtsaf, maar jij gaat rechtdoor en volgt het eveneens wit-rood gemarkeerde Nederlands Kustpad*).

Volg de klinkerweg tot aan de verkeerslichten op de kruising met de Leidsestraatweg/Benoordenhoutseweg. Kruis deze weg en ga rechtdoor, Waalsdorperlaan. Volg na de brug het voetpad aan de linkerzijde van deze laan. Je passeert de Amerikaanse ambassade. Na

de huizen aan je linkerhand kun je links, parallel aan de laan, het voetpad vervolgen.

— Aan het eind van het pad linksaf, klinkerweg, Van Brienenlaan. Een fietspad kruisen en een brug oversteken. De klinkerweg gaat over in asphalt. Even hierna rechtsaf een brug over en daarna direct linksaf. Je bent nu op Landgoed Clingendael.

3. Clingendael

Ooit ontwikkelde een welgestelde familie de hofstede Clingendael tot een buitenplaats van allure. Sinds 1954, toen de gemeente Den Haag het landgoed aankocht, is het vrij toegankelijk. Het landgoed is aangelegd in de Engelse landschapsstijl met een romantisch, glooiend landschap waarin veel asymmetrische elementen voorkomen.

In het park bevindt zich de beroemde 'Japanse tuin' (open mei-half juni en okt.), maar ook een 'oud-Hollandse tuin'. Ook bekend is het Sterrebos, waar de rododendrons met al hun kleuren in het voorjaar prachtig bloeien. In het park staan imposante bomen van meer dan 150 jaar oud.

— Na 50 m een bruggetje over en even verder rechtsaf. Daarna rechtdoor over een volgend bruggetje en dan direct linksaf, pad volgen tussen parkgracht en grasveld (met diverse bankjes) tot aan een gebouwtje met rood-witte luiken: Theeschenkerij IJgenweis. Direct hierna rechtsaf, langs een vijver (aan linkerhand).

— Volg na de vijver het pad licht omhoog en houd dan, bij een bank, rechts aan een dalend bruggetje over. Direct daarna linksaf. Blijf het pad rechtdoor volgen. Na 300 m, op kruising, 30 m voor de rand van het bos, rechtsaf een breed bospad op (uitrenggebied). Op driesprong linksaf, 25 m verder links aanhouden en na 10 m rechtsaf, fietspad. Dit pad volgen en na circa 100 m de eerste weg linksaf, asphaltweggetje op richting Scheveningen. Het Theo Mann-Bouwmeesterpad oversteken en rechtdoor het fietspad op. Je loopt over een viaduct (over de Landscheidingsweg).

— Circa 25 m na het viaduct rechtsaf een voetgangersstrook naast een fietspad volgen naast ruiterspad. Links aanhouden; er volgt een hekwerk aan je linkerhand. Waar het hek een knik naar links maakt, loop je over een zandruggetje schuin linksaf naar een half

ondergestoven klinkerweg; vervolg deze langs het hek.

 Aan het eind, bij een klinkerweg, rechtsaf richting Herdenkingsmonument. Volg deze weg over de voetgangersstrook met zwarte klinkers naast het fietspad.

Na 600 m buigt de fietsstrook naar rechts en gaat de voetgangersstrook rechtdoor over in een schelpenpad. Volg dit schelpenpad 200 m – de laatste 50 m gaat over gras – naar het monument op de Waalsdorpervlakte. *(In de Tweede Wereldoorlog gebruikten de Duitsers deze plek als fusilladeplaats. Op 4 mei vindt hier jaarlijks de dodenherdenking plaats.)*

 Vóór het monument rechtsaf, schelpenpad op. Na 40 m op splitsing links aanhouden totdat je weer op het klinkerpad uitkomt. Hier links aanhouden (langs de Bourdon klok) over de zwarte klinkerstrook naast het fietspad. Volg na 200 m een haakse bocht naar links, waarna je duingebied Meijendel inloopt.

 Na 10 m linksaf, voetpad. Na 300 m op een fietspad rechtsaf. Direct na 10 m weer linksaf. Na 80 m op driesprong met bank en afvalbak het pad vervolgen naar links. Het pad slingert door de open duinen en door de bosjes. Na 700 m het fietspad (bij een dienstweg) schuin oversteken en een voetpad in. Aan het eind (dat is na circa 100 m) linksaf. Na weer 100 m loopt het voetpad parallel aan een fietspad. Ga 15 m verder rechtsaf een zandpad in.

4. Duinlandschap

Nederland heeft een van de best ontwikkelde duinlandschappen ter wereld. Met 'duinen' worden doorgaans de 'jonge duinen' bedoeld, die 'pas' zijn gevormd sinds de middeleeuwen. Onder invloed van een grote aanvoer van zand uit zee blies de wind hoge duinen op. Het rulle zand, dat slechts weinig water kan bevatten, en de harde zeewind veroorzaken de schaarse, taaie vegetatie.

De duinen dienen als zeewering, maar hebben ook een functie voor de waterwinning, de natuur en de recreatie.

 Volg het bochtige, stijgende en dalende pad. Op een driesprong, op heuveltopje, links aanhouden. Op de volgende splitsing het pad naar links vervolgen. Ga circa 50 m verder, op volgende splitsing, rechtdoor.

Je komt uit op een breder zandpad, volg dit naar links. Eerste pad rechtsaf. Direct na de tweede bocht naar rechts (40 m voordat het pad op een schelpenpad uitkomt), ga je linksaf een smal zandpad in. Op driesprong rechtsaf, zijpaden negeren. Op een kruising rechtdoor. Na 200 m op een driesprong met ander schelpenpad rechts aanhouden.

 Na 30 m rechtsaf, je kruist via houten sluishekjes een ruiterveld. Loop het erf op en ga vóór de schuur linksaf. Vóór het houten hek rechtsaf, langs ingang van Bezoekerscentrum 'De Tapuit'. Vóór de rijwielstalling linksaf, een klinkerweg kruisen en rechtdoor een (klinker)voetpad op. Op splitsing rechtdoor, klinkerweg kruisen en rechtdoor een onverhard voetpad op.

5. Meijendel

Meijendel betekent 'dal van de meidoorns'. Meijendel behoort tot de zogeheten Jonge Duinen, die vanaf het jaar 1000 zijn ontstaan. De Oude Duinen dateren van 5000 jaar v. Chr.

In de 19de eeuw zijn delen van de vallei ontgonnen voor de landbouw. Dat liep echter op een mislukking uit, omdat de voedselarme grond niet geschikt bleek om te ontginnen. De zoute zeewind vormde constant een bedreiging voor de gewassen. Na de landbouwontginningen ontstond een rijke flora en fauna. Midden in het gebied ligt het bezoekerscentrum (naast boerderij, Meijendelseweg 40). De boerderij is een van de laatste herinneringen aan de vroegere landbouwactiviteiten. Zie ook www.dunea.nl/bezoekerscentrum

 Dit slingerende onverharde pad steeds blijven volgen, zijpaden negeren. Op een kruising met een smal paadje linksaf en direct daarna rechtsaf (bijna rechtdoor), de trap op naar een uitzichtpunt, de Abelentop. Je verlaat nu het Nederlands Kustpad en volgt de wit-rode markeringen met NS-logo.

 Aan de andere kant van de Abelentop het pad omlaag vervolgen. Beneden rechtsaf, een gras/bospad op. Volg dit pad geruime tijd, alle zijpaden negeren. Aan je linkerhand passeer je de in- en uitgang van een vogelobservatiewand. Na een trap omhoog en twee trappen omlaag, onderaan een heuvel, ga je linksaf. Volg dit pad circa 200 m en ga op een splitsing met de bocht mee naar links. Het pad steekt

via een bruggetje een kleine vallei met een slootje over.

6. Drinkwatervoorziening

Vanaf 1874 put Den Haag haar drinkwater uit de duinen. De zoetwatervoorraad, door eeuwen neerslag gevormd, slonk echter snel. Vanaf 1955 liet men voorgezuiverd rivierwater in, eerst vanuit de Rijn, tegenwoordig vanuit de schonere Maas.

Het rivierwater wordt naar de infiltratieplassen geleid, waar het in het duinzand zakt en een biologische zuivering ondergaat. Daarna begint de drinkwaterbereiding.

Tegenwoordig wordt op beperkte schaal ook wel diep-infiltratie toegepast. Hierbij wordt het voorgezuiverde rivierwater direct tientallen meters diep in de duinbodem gebracht.

Voorbij de brug, na een heuveltje, op een driesprong rechts aanhouden. Een klinkerweg schuin naar links kruisen en rechts aanhouden, een zandpad. Een open veldje passeren en het paadje volgen dat omhoog en omlaag gaat. Op een driesprong linksaf. Pad gaat omhoog. Aan de linkerkant bevindt zich geruime tijd een afrastering.

Op een duidelijke driesprong met paaltje 10kV rechtsaf en kort daarna op splitsing linksaf. Volg het pad en kruis een ruitpad. Je komt uit op een rotonde en verlaat Meijendel. Volg het voetpad op de rotonde en ga 30 m na het passeren van een parkeerplaats linksaf, Meijendelseweg. Deze gaat na een rotonde over in Berkenlaan en vervolgens in de Wilhelminalaan. Aan het eind van de weg rechtsaf, Stoeplaan met bushalte De Kieviet.

Deel je ervaringen

en schrijf een review:

www.wandelnet.nl/wandelroute/119/Meijendel/review

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze NS-wandeling werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Wandelnet en NS aanvaarden echter geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.